Gustav Gündisch – file de corespondență clujeană

Romulus GIURA

Drd. Dipl.-Ing. Architekt, agn Niederberghaus und Partner, Düsseldorf
Personal e-mail: r.giura@agn.de

Gustav Gündisch – Pages of Cluj Correspondence

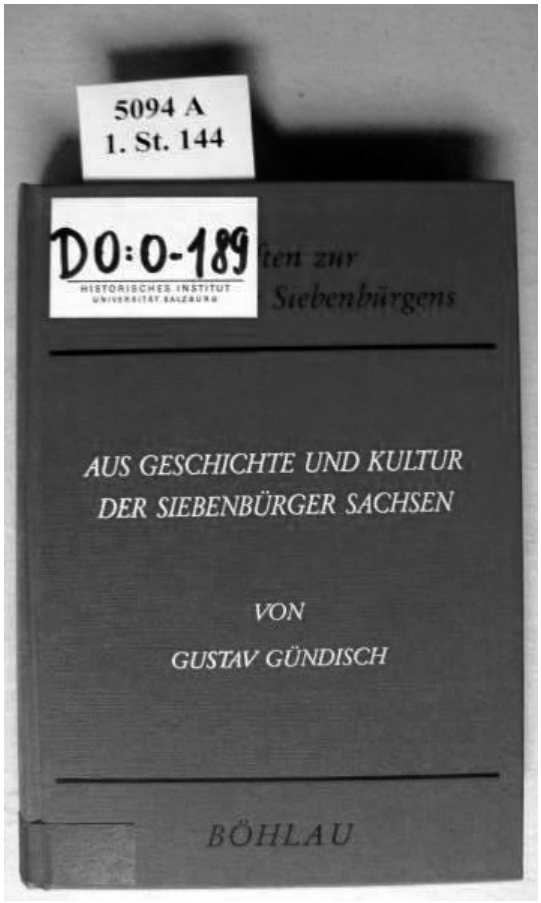
The present study is grounded on unpublished materials discovered in the Sibiu archives, namely on the correspondence received by the Sibiu historian Gustav Gündisch from his Cluj homologues. The topics approached in the letters usually regard matters of national history clarifications and elucidations, but they also touch from time to time private subjects of the lives of their recipient.The correspondents of Gündisch are prominent representatives of the Cluj history school between the 4th and the 8th decades of the previous century: Ioachim Moga, Constantin Daicoviciu, Mihail Dan, Ioan Lupaş, Mihail Macrea, Ioan Moga, Francisc Pall, Ştefan Pascu, David Prodan.

Keywords: modern and contemporary Romanian history, Gustav Gündisch, correspondence, the Cluj school of history

--Recentele noastre incursiuni în bogatele fonduri documentare ale Arhivelor sibiene s-au soldat cu o surpriză deosebită: depistarea, alături de alte multe documente, înscrisuri, fişe, proiecte, fotografii etc. şi a unei consistente corespondenţe primite de către Gustav Gündisch cel care întrupează în mod exemplar valenţele unui adevărat cercetător în domeniul istoriografiei săseşti în particular şi a celei româneşti în general. Astăzi, la un contact mai profund cu opera acestuia, cunoscând mai îndeaproape postura pe care se situează Gündisch în cercetarea ştiinţifică de profil, începând cu deceniul patru ale secolului trecut, putem concluziona fără teama de a greşi, faptul că acesta ocupă un binemeritat loc pe podiumul istoriografiei săseşti, al acelora care au făcut şi scris pentru şi despre istoria multiseculară a acestor zone geografice.

Personalitate remarcabilă a istoriografiei săseşti şi româneşti transilvane a secolului trecut, arhivist şi editor de documente, Gustav Gündisch s-a născut la 15 septemrie 1907 în Cisnădie (judeţul Sibiu). Studiile secundare („die Volksschule") sunt absolvite în oraşul natal, la sfârşitul Primului Război Mondial, continuate cu cele ale Gimnaziul eveanghelic sibian (Liceul „Brukenthal" de astăzi) finalizate şi acestea în vara anul 1926.

Având Diploma de maturitate (de Bacalaureat, astăzi) în buzunar, Gündisch îşi exprimă opţiunea pentru o carieră didactică: profesor de istorie-geografie şi istoria artei. Această alegere îmbrăca atunci o semificaţie aparte: Gustav Gündisch devenea primul student sas care, în anii 1926-1927, studia istoria la Universitatea din Bucureşti, ciclu de învăţământ continuat apoi la

Sursă foto: http://pictures.abebooks.com/
HASSOLD/16538254748.jpg

Berlin în acelaşi domeniu, loc unde audia concomitent şi cursuri de teologie. Semestrul de iarnă al anului universitar 1928-1929 este întrerupt fortuit ca urmare a îmbolnăvirii şi a retragerii sale de la studiile pe care le urma în capitala prusacă. Recomandat de directorul Muzeului Brukenthal din acea vreme tânărul Gündisch este ales membru activ al Institutului de Cercetare Istorică din Austria; în paralel, în postura de student, audia cursuri de specialitate la renumita Universitate din Viena. În anul 1931 obţinea licenţa în specializările: arhivistică, biblioteconomie, muzeografie, domenii în care va excela în viitorii săi ani de viaţă şi muncă. La 3 noiembrie 1932, sub conducerea competentă a profesorului August von Loehr obţine titlul de doctor în litere şi filozofie al acestei prestigioase universităţi cu lucrarea: „ Geschichte der Münzstätte Nagybány in habsburgischer Zeit von 1530 bis 1828".

În acelaşi an se căsătoreşte cu Herta Elisabeth, colegă de studii şi fiică a directorului general al Arhivelor Naţionale din Viena, profesorul dr. Ludwig Bittner (1877-1945).

În cursul anul 1934 revine în Transilvania şi activează mai întâi pe postul de custode adjunct la Muzeul Brukenthal pentru ca din 1937 să preia conducerea Arhivelor naţiunii săseşti şi a oraşului Sibiu (*Archivs der sächsischen Nation der Stadt Hermannstadt).* Atracţia pentru studiul arhivelor, pentru cercetarea şi valorificarea documentelor primare dominau cotidianul tânărului istoric: publică acum cel de al IV-lea volum din celebra colecţia de documente: *Urkundenbuch zur Geschichte der Deutschen in Siebenbürgen (Documente privind istoria germanilor din Transilvania),* ca o continuare necesară şi utilă a demersului predecesorilor săi în acest domeniu.

Cercetarea cu asiduitate a documentelor inedite, permanenta asimilare de informaţii din varii surse constituie suportul numeroaselor lucrări ştiinţifice realizate şi publicate în anii următori. În lungul parcurs, dificil şi extenuant dar plăcut în acelaşi timp, în fazele diverse ale laboratorului său istoric, s-a intersectat, a colaborat, a sprijinit şi a fost consiliat cu informaţii ştiinţifice de colegii de breaslă. În segmentul de corespondenţă selectat pentru publicare în coloanele acestei publicaţii ne rezumăm doar, aşa cum defineşte şi titlul, la contactele epistolare şi al raporturilor directe în numeroase cazuri generate şi subordonate însă unui unic ţel final: scrierea unei istorii documentate, detaşate şi corecte a semiinţiilor trăitoare pe aceste meleaguri într-o viaţă comună marcată de suişuri şi coborâşuri, de bucurii şi necazuri, de tensiuni dar şi de momente de destindere. Problematica abordată este, fără îndoială, cea istorică, de colaborare şi într-ajutorare, de clarificare şi edificare în chestiuni ale istoriei naţionale, de informaţii istorice primite ori solicitate, dar şi de unele probleme de natură privată, ale destinatarului acestor epistole. Aparţinând corespondenţei primite, scrisorile dau seama, firește, şi de anumite laturi ale personalităţii emitenţilor despre care vom vorbi însă cu alt prilej. Aranjarea şi publicarea scrisorilor s-a făcut cronologic, dar mergându-se în ordine alfabetică. În notele de subsol uzitate am încercat să dăm deslușiri asupra relaţiilor lui Gustav Gündisch cu corespondenţii săi clujeni, ca şi în legătură cu evenimentele invocate. Am apelat în acest sens la sursele consacrate.

În ideea publicării unor *documente*, am respectat, lucru care ni se pare firesc, cu scrupulozitate grafia originalelor, acolo unde s-a intervenit, ocazional cu completări, s-au utilizat parantezele drepte.

Primul emitent, în această ordine alfabetică şi în diacronie este Ioachim Crăciun.

Toate cele şase epistole redactate şi expediate de către Ioachim Crăciun sunt centrate pe colaborarea istoricului sibian la tratatul de *Istoria României* apărut după război, în anii ,60 ai secolului trecut ca primă sinteză amplă despre istoria naţională. În epistola datată 24 mai 1958, emitentul, după câteva informaţii privitoare la stadiul lucrărilor de redactare a susnumitului tratat, îl informează pe destinatar şi asupra dorinţei exprimate de un medievist bucureştean care-i solicita un exemplar dintr-o lucrare a sa apărută

în străinătate. La 7 decembrie 1959, Gündisch primea ştiri cu privire la stadiul la care se afla studiul comun (analizat în mod profesionist şi cu „undă verde" din partea colectivului de medievişti clujeni !) privitor la cultura medievală transilvăneană din a doua jumătate a secolului al XVI-lea. Cea de a şasea scrisoare şi ultima expediată de Ioachim Crăciun istoricului sibian la data de 6 decembrie 1960, încheia acest mod de comunicare. Scrisoarea a şaptea poartă semnătura lui Constantin Daicoviciu (*nota 22*) şi îl informa pe destinatar privitor la hotărârile istoricilor clujeni în legătură cu o solicitarea mai veche a sa; următoarea scrisoare trimisă de pe meleagurile clujene consemnează recomandările stilistice şi metodologice, condiţiile în care era posibilă apariţia volumului de documente realizat de către Gustav Gündisch. Scrisoarea istoricul Mihail Dan (*nota 26*) a zecea din Anexe este redactată drept răspuns la o solicitare a lui Gündisch în tangenţă cu o lucrare a acestuia căreia sibianul dorea să o prezinte sub forma unei recenzii în revista pe care o conducea în postura de redactor şef.

În lista noastră figurează şi istoricul Ioan Lupaş cu două cărţi poştale şi o scrisoare ce atestă schimbul de publicaţii între cei doi dar şi informaţii oferite de istoricul clujean referitor la solicitarea Episcopului lutheran din Sibiu,de fapt un apel pentru lăsarea la vatră a lui Gündisch , specialistul atât de necesar la instituţia arhivistică pe care o conducea în acele momente. La 16 mai 1959, Mihail Macrea (*nota 37*) solicita colaborarea lui Gündisch -în acelaşi sens cu ultima scrisoare publicată în acest studiu, cea a lui David Prodan (*nota 50*)- la volumul omagial dedicat Rectorului Universităţii clujene din acele vremuri. Scrisorile lui Francisc Pall şi ale lui Ştefan Pascu ne oferă informaţii cu privire la unele aspecte istorice, generale şi particulare, în preocupările celor doi (Tratatul de *Istoria României*, alte subiecte tematice, probleme de recompensă materială privind colaboratorii ş.a.).

ANEXE

Crăciun Ioachim

I.

Cluj, 24 mai 1958
Stimate Domnule Gündisch,

Fugind pentru o săptămână la Bucureşti şi stând de vorbă cu Tov. Barbu Câmpina Director adjunct al Institutului de Istorie de acolo, m-a rugat ca dacă vă întâlnesc – pe la Cluj - să vă rog unele lucruri pe care vreau să le înşir mai jos.

Vorbind cu colegii Ştefan Pascu şi K. Horedt şi întrebându-i cînd vom mai avea vreo şedinţă - la care să participi şi Dta, ca la aceea a lui Sig[ismund] Jakó când ne-am întâlnit la Cluj – mi-au spus că nu văd nici o dată apropiată, la care eventual să vii Dta la Cluj.

De aceea aşi vrea să-ţi comunic cele de mai jos, în această scrisoare, ca să nu se amâne chestiunea prea mult.

Colegul Câmpina cunoaşte activitatea Dtale în legătură cu problemele turceşti în Transilv[ania] în veac[ul] XV şi cu alte probleme de istorie medievală. Dînsul te roagă, prin mine, dacă ai studii de acestea, să binevoieşti să te gândeşti la publicarea lor în revista *„Studii şi materiale de istorie medie"* de sub conducerea Dînsului -, care vor fi onorate după cuviinţă. Totodată te roagă – şi te rog şi eu – dacă ai vreun extras din *„Die Türkeneinfälle in Siebenbürgen"* să-i trimiţi un exemplar la Bucureşti, având nevoie de acest studiu, care nu se află la Bucureşti nici ca extras, nici în revista germană respectivă, care lipseşte.

Cred că mai potrivit ar fi să-i scri Dta cîteva rînduri, după ce cunoşti cele de mai sus, şi să-i spui Dta tot ce crezi că ar fi în interesul unei activităţi rodnice pe teren istoric medieval. Adresa e la Institutul de Istorie al Academiei R.P.R., Bucureşti (3), Bdul I.V.Stalin nr.1.

Cu sentimente alese şi cu salutări deosebite,
Prof. Ioachim Crăciun
Institutul de Istorie Cluj Str. Jákoi 11

(Serviciul judeţean Sibiu al Arhivelor Naţionale (în continuare SJSAN), *Fond G.Gündisch,* dosar 11, neinventariat)

II.

Cluj, 7 dec.1959
Tov. Gündisch,

Trimitem alăturat textul redacţiei definitive (trecut prin discuţia Clujului) a materialului privind *Cultura în a doua jum[ătate a] veac[ului] XVI* care va urma să fie discutat la Bucureşti la o dată, care s-ar putea să fie 14 dec[embrie], sau altă dată, care ţi se va anunţa.

Am primit la timpul său completările la *Cultura feudalismului dezvoltat* după discuţia de la Bucureşti. Asupra unor amănunte însă va trebuie să mai stăm de vorbă, când ne vom întâlni în Capitală.

Asupra unor detalii privind *Cult[ura] în a doua jumăt[ate] a veac[ului] XVI*, ce ţi se trimite acum, cred că e necesar să stăm de vorbă, la Bucureşti, înainte de a intra în focul discuţiilor.

Fă-ţi, deci, observaţiile şi eventual completările Dtale în scris pînă ne întâlnim. Nu le trimite la Cluj, fiindcă e suficient să le cunoaştem chiar şi numai înainte de şedinţă, acolo.

Cu deosebită stimă,
Prof. I. Crăciun
(SJSAN, *Fond G.Gündisch,* dosar 11 neinventariat)

III.

Cluj, 12. XII. 1959
Stimate Tov. Gündisch,

Sper că ai primit plicul cu sinteza: Cultura în Transilvania în a doua jumătate a veac[ului] XVI şi scrisoarea mea de acolo.

Fiindcă trebuie să terminăm refacerea capitolului discutat la Bucureşti în ziua de 9 crt. (Epoca feudalismului dezvoltat), la care ai insistat şi Dta, în cursul refacerii s-au ivit unele goluri în probl[emele] Cult[urii] Săseşti, pe care am dori să le punem totuşi, în tratat, fiindcă la romîni şi maghiari subcapitolele respective există şi manquo-ul[?] săsesc nu e bine să apară ca inexistenţă, dacă ele pot fi lămurite. Deci fi bun şi lămureşte-ne, cum crezi Dta că e mai bine pentru latura săsească vă supun următoarele puncte :

1. Ce se ştie despre cultura străveche a Saşilor din Transilvania înainte de venirea lor, eventual, şi mai ales în primele timpuri, după colonizarea lor aci.

2. Pentru literatura populară ce ni se poate trimite în plus, faţă de ce mi s-a dat pînă acum. Acest capitol trebuie refăcut total, precum ştii şi Dta, şi avem nevoie de material în plus şi pentru saşi (caracterizări, nu reproduceri de cîntece, care ştii că nu am plăcut).

3. Dacă se poate formula cîteva fraze potrivite şi bine înţeles dacă se poate preciza influenţa literaturii populare asupa celei culte, latine.

4. O caracterizare de una pagină despre începuturile literaturii şi a scrisului în limba maternă la saşi, pe lângă cele spuse până acum.

5. Crezi că nu e o greşeală să lăsăm la o parte începuturile tipografiei la Sibiu, în 1529, şi să începem abia cu Honterus, la Braşov şi nici măcar cu anul 1535 , ci cu 1539 , precum ştii ? E chiar aşa de neverosimilă argumentarea cu 1529 şi 1530 (Trap[p]oldner), încît ea să nu poată fi pusă nici măcar sub forma, sub care am pus-o în materialul discutat la Bucureşti ?

Cu experienţa pe care o am cred că ar fi o greşeală să nu începem cu 1529. Fii bun şi răspunde-ne la Cluj, fiindcă întîlnirea de la Bucureşti ,vezi şi Dta, că se tot amînă.

Cu salutări prieteneşti,
ss. I.Crăciun
(SJSAN, *Fond G.Gündisch,* dosar 11, neinventariat)

IV.

Cluj, 29. III. 1960
Stimate Tov. Gündisch,

Trimit alăturat prin Tov. Göllner Cap.I cultural al Transilvaniei, definitivat pentru macheta Tratatului. Fii bun şi citeşte-l foarte amănunţit şi atent şi trimite-ne observaţiile Dtale, de care să ţinem seama la redactarea şi mai definitivă a tratatului.

Cap. II s-a trimis şi el definitivat la Bucureşti, dar n-am avut din stenograma şedinţei de la Bucureşti decît ⅓ din discuţii, iar ⅔ ni s-au trimis la 10 zile după trimiterea materialului definitivat. De aceea vreau să-l mai refac încă şi apoi să ţi-l trimit şi Dtale la Sibiu.

Cap. III (veac XVII) e gata şi el şi vom fi chemaţi la Bucureşti pentru discuţii probabil peste 2-3 săptămîni.

Cu multe salutări,
Prof. I.Crăciun
(SJSAN, *Fond G.Gündisch,* dosar 11, neinventariat)

V.

Cluj, 23 nov. 1960
Stimate Tov. Gündisch,

După reîntoarcerea noastră la Cluj am avut – toţi autorii de aci – o şedinţă cu Tov. Pascu. În această şedinţă ni s-au transmis o mulţime de sarcini, stabilite în urma discuţiilor de la Bucureşti şi în urma şedinţei Comitetului de redacţie (Oţetea Berza Pascu) în Capitală.

După această şedinţă a noastră de aci din Cluj, ne-am sfătuit amândoi cu Jakó şi am ajuns la concluzia să-ţi comunicăm şi Dtale punctele la care trebuie să dăm răspunsurile de mai jos într-un timp extrem de urgent şi cît posibil mai complet :

1. Caracterizarea ideologică a personalităţilor tratate în tom şi a lucrărilor lor. (Gündisch: Partea săsească).

2. Caracterizarea curentelor mai importante ale vremii. (Reforma etc.).

3.Istoriografia problemelor. (Literatura de specialitate, prezentată în mod critic).Ex. Literatura mai importantă asupra Reformei etc.

4. Caracterizarea izvoarelor folosite (Colecţii, texte, izvoare narative; dacă sunt ştiinţific publicate; complete sau nu etc.).

5. Ilustraţii, facsimile de documente, etc. (Jakó le are şi pe cele săseşti; mai aveţi de propus ceva în plus ? sau care vi se par mai caracteristice ?

Punctele 3, 4 şi 5 sunt cele mai urgente. Fiindcă Tov. Pascu pleacă Luni, 28 nov. la Bucureşti, vrea să ducă aceste răspunsuri cu sine.

După aceea, pentru punctele 1 şi 2 veţi răspunde numai dacă socotiţi că ceea ce e în textul machetei nu e suficient spus, sau nu e bine spus.

Adaug, în sfârşit, şi rugămintea mea personal, să-mi răspundeţi şi la cele trei probleme (Bibliot., Nylus etc.) de care v-am rugat la Bucureşti.

Cu salutări colegiale deosebite,
Prof. I. Crăciun
(SJSAN, *Fond G.Gündisch,* dosar 11, neinventariat)

VI.

Cluj, 6 dec. 1960
St [imate] Tov. Gündisch,
Trimit alăturat materialul Tov. Jakó şi al meu pentru problemele discutate la telefon. Acestea sunt materialele de la pct. 3 şi 4 din schiţa discuţiilor cu Tov. Pascu, pe care ţi-am trimis-o în scrisoare.
La pct. 1 şi 2 nu uita, că trebuie răspuns şi la acestea.
Pct.5, cu fotografiile, s-a rezolvat.
Te rugăm, ca odată cu materialul DTale de la pct. 3 şi 4 (şi apoi de la pct.1 şi 2) să binevoieşti a ne restitui şi materialele noastre aci fiindcă nu mai avem alte exemplare.
Cu stimă,
Prof. I. Crăciun
(SJSAN, *Fond G. Gündisch*, dosar 11, neinventariat)

Daicoviciu Constantin

VII.

INSTITUTUL DE ISTORIE CLUJ
Cluj,78-1956
Cluj, 13.II. 1956

Către
tov. profesor Gustav Gündisch
str. Anghel nr.5 Sibiu

Vă facem cunoscut că adresa dvs. către Academia RPR privitoare la publicarea vol.V din colecţia de documente *„Urkundenbuch..."* a fost înaintată Subsecţiei de ştiinţe istorice a Academiei cu avizul favorabil al Colectivului nostru de documente şi al Direcţiunii Institutului.

DIRECTORUL INSTITUTULUI, L.S.
ss. acad. prof. C. Daicoviciu

(SJSAN, *Fond G. Gündisch,* dosar 11, neinventariat)

VIII.

Institutul de Istorie al Academiei R.P.R., Cluj
Sectorul de Istorie medie
R E C O M A N D Ă R I
Pentru publicarea, sub auspiciile Academiei R.P.R., a vol. V (1438 – 1458) a colecţiei de documente *„Urkundenbuch zur Geschichte der Deutschen in Siebenbürgen".*
Fiind vorba de continuarea unei publicaţii importante, cunoscute şi apreciate de cercurile de specialişti din ţară şi străinătate, e de dorit ca volumul să apară în ediţie germană, formatul, redactarea şi înfăţişarea sa grafică rămînînd, pe cît posibil, aceeaşi ca şi ale volumelor precedente.
Totuşi, ţinând seama de noile condiţii din ţara noastră şi pentru ca acestei colecţii – care se bucură, de altfel, de o binemeritată reputaţie – să i se poată aduce şi unele îmbunătăţiri, recomandăm următoarele adaptări şi schimbări faţă de volumele anterioare:
l. Titlul vechi, german, să fie dublat de traducerea lui în româneşte.
2. Prefaţa să se redacteze în ambele limbi.
3. Regestrele germane din fruntea documentelor să fie traduse în româneşte sub forma unei liste la sfârşitul volumului (înainte de indici).
4. Să se dea o listă a documentelor false şi alta a celor cu data greşită din perioada respectivă.
5. Să se precizeze, în descrierea diplomatică de după regest data cronologică completă a documentelor - cadru (anul, luna şi ziua), în cadrul transumpturilor (nu numai unul, cum s-a procedat la volumele precedente).
6. Să se respecte, spre deosebire de volumele publicate, ortografia originală a documentelor latine medievale, în ceea ce priveşte folosirea lui e simplu sau eventual ę (e caudata) în locul diftongilor clasici ae sau oe, care nu se întrebuinţau încă în perioada îmbrăţişată de materialul volumului. Să se ţină seama şi de alte particularităţi ortografice mai importante: p în loc de b (optineo) , c în loc de q (condam), intercalarea lui între m şi n (attemptare, dampnum) etc.
7. În indicele de nume de persoane şi de locuri, variantele din original ale acestora din urmă şi indicaţiile de pagini să fie grupate la formele româneşti actuale (Se va păstra însă toponimicile istorice consacrate ca Braşovul sau altele). Indicaţiile de pagini să se dea şi la variante.
8. Să se dea şi un indice de materii.
Ar fi de dorit ca, înainte de predarea către editură, manuscrisul volumului să fie trimis spre lectură Sectorului, pentru ca acesta să poată face, pe baza materialului concret, eventual şi alte propuneri sau observaţii.
Cluj, 20 aprilie 1956
Sectorul de Istorie medie
(SJSAN, *Fond G.Gündisch*, dosar 11, neinventariat)

IX.

INSTITUTUL DE ISTORIE AL ACADEMIEI R.P.R. FILIALA CLUJ
Nr.142/14 IV ,959

Tov.
Dr. Gustav Gündisch
S I B I U Str. D. Anghel, nr.5
Reg[iunea] Stalin

Adresa dv. am înaintat-o cu recomandări susținute Filialei Academiei Cluj, unde am intervenit și personal pentru aranjarea urgentă și potrivită a problemei dv. de încadrare.

Director, L.S.
ss. Acad.Prof. C. Daicoviciu
(SJSAN, *Fond G.Gündisch,* dosar 11, neinventariat)

Dan Mihail

X.

Universitatea „Regele Ferdinand I" Cluj – Sibiu
CENTRUL DE STUDII ȘI CERCETĂRI PRIVITOARE LA TRANSILVANIA

Mult stimate Domnule Director,

Am primit rândurile Domniei Voastre și vă promit că-l voiu ruga pe D-l prof. Dragomir să vă trimită un exemplar pentru a fi recenzat în „*Deutsche Forschungen im Südosten*".

Momentan d-l prof. Dragomir nu este la Institut, așa că îi voiu telefona sau mă voiu duce eu personal la Domnia-Sa și-l voiu ruga.

Sper că sau acasă la D-l profesor sau la tipografia „Cartea Românească" vor mai fi ceva exemplare, restul fiind – cred expediate deja la București Academiei Române în contul căreia s'au tipărit.

În altă ordine de idei, îmi permit să vă anunț că nu am primit încă aici „ ultimul număr din prețioasa Dvs. revistă".V'am fi recunoscători dacă ați trimite un exemplar și pentru „Centrul de Studii și Cercetări privitoare la Transilvania", condus de D-l prof S. Dragomir.

Primiți, vă rog, Domnule Director, asigurarea deosebitei mele considerațiuni,

Al Dumneavoastră
ss.Dr.Mihail Dan
Sibiu,17 mai 1944
(SJSAN, *Fond G.Gündisch,* dosar 11, neinventariat)

LUPAȘ Ioan

XI

Carte postală
Expeditor: Prof. I. Lupaș Str.Băii nr. 11 Cluj
Destinatar: D-sale Domnului dr.Gustav Gündisch
Director la Arhiva Naț. Săsească
În Sibiu Str.Armbruster 3

Cluj, 24 VII.1939

Mult Stimate Dle Director

Te rog să binevoiești a primi expresiunea cordialelor mele mulțumiri pentru extrasele trimise:

1. *Das sächsische Nationalarchiv im Jahre 1938* și
2. *Stephan L. Roths Mühlbacher Trinkspruch* în care ai reușit să aduci o foarte interesantă și prețioasă contribuție la biografia eroului – martir, despre care am publicat și eu câteva pagini în ultimul număr din „ *Revue de Transylvanie".*

Cu cele mai bune urări de sănătate,
ss. I. Lupaș
(SJSAN, *Fond G. Gündisch,* dosar 11, neinventariat)

XII.

Bucureşti , 22. XII. 1939

Iubite Domnule Director,

Alăturat trimit resturile plicului, în care a fost înmânată cererea de concediu nr. U. 58 domnului general Ilie Șteflea originar din Săliște. Semnătura lui cu creion roșu în dosul plicului și cu data de azi dovedește, că dânsul a primit cererea Consistoriului. După citirea ei mi-a telefonat că, fiind motivată deplin, o va resolva urgent și favorabil.

Îl cunosc de multă vreme pe generalul Șteflea ca pe un om, care împlinește ce făgăduiește; de aceea am ținut să-ți comunic imediat acest lucru, dorindu-ți totodată Crăciun senin și an nou cu pace.

ss. Prof. I. Lupaș
(SJSAN, *Fond G.Gündisch,* dosar 11, neinventariat)

XIII.

Carte postală
Adresa expeditorului: Prof. I. Lupaș
Cluj Str. Pavlov nr.21
Adresa destinatarului: Dr.Gustav Gündisch
consilier episcopesc Palatul Episc.Luterane Sibiu Regiunea Stalin

Cluj, 1.I. 1958

Pentru anul 1958 Vă rog să primiți și să comunicați și Stimatei Dv. soții expresiunea celor mai calde urări de bine și de prosperitate.

Așî dori să știu dacă ați primit foto-copia „Cărții de mărturie dela 7 oct.1698" dela Dșoara Ileana Leuca.

Cu stimă, Prof. I. Lupaș
(SJSAN, *Fond G.Gündisch,* dosar 11, neinventariat)

Macrea Mihail

XIV.

Comitetul de redacție al volumului
„Omagiu lui C. Daicoviciu"
Către

Tov. Gustav Gündisch - Sibiu

Cu părere de rău Vă facem cunoscut că, din cauza limitării spațiului tipografic, volumul omagial C. Daicoviciu a trebuit să fie restrîns la domeniul de cercetare al omagiatului (istorie veche şi arheologie). În consecință studiul Dvs. nu a mai putut fi inclus în volum, de aceea vi-l înapoiem.

Regretând că nu am putut beneficia de prețioasa Dvs. colaborare la volumul omagial, Vă rugăm să acceptați ca numele Dvs. să figureze în „Tabula Gratulatoria", care se va imprima în fruntea volumului.

Mulțumindu-vă pentru atenția acordată sărbătoritului, Vă rugăm să primiți asigurarea deosebitei noastre stime.

Cluj,16 mai 1959 În numele comitetului de Redacție

ss. Prof. M. Macrea

(SJSAN, *Fond G.Gündisch,* dosar 11, neinventariat)

Moga Ioan

XV.

Mult stimate Domnule Director

Confirmând primirea valoroasei contribuții *„Die siebenbürgische Unternehmung der Fugger 1528 – 1531"* cu care ați binevoit a îmbogăți volumul omagial închinat dlui Prof. I. Lupaş, Vă rugăm să primiți expresia celei mai vii gratitudini pentru solicitudinea cu care ați răspuns apelului nostru.

Totodată Vă rugăm să binevoiți a ne comunica dacă doriți extrase pe cheltuiala proprie precizându-ne anume şi numărul lor.

Sănătate !

Din încredințarea Comitetului de organizare Secretar: Dr. I. Moga

(SJSAN,*Fond G.Gündisch,* Dosar 11, neinventariat).

Pall Francisc

XVI .

Cluj, 24 octombrie 1959

Stimate Domnule Doctor,

Vă mulțumesc, deşi cu întârziere, pentru frumosul extras cu care m-ați onorat. Nădăjduiesc că în curând vă voi putea răspunde şi eu printr-un extras din articolul despre expedițiile turceşti din 1438, de care v-am vorbit personal când ați fost la Cluj.

V-aş deranja acum cu o rugăminte. A trecut aproape un an de cînd, cercetînd manuscrisul valorosului Dv. volum al V-lea din *Urkundenbuch* ce mi s-a trimis de către Editura Academiei pentru referat, mi-au reținut atenția, în legătură cu preocupările mele personale, două documente privitoare la Chilia (n-rile 2898 şi 2902 din 30 IV şi 15 V 1454) Datele oferite de ele se completează cu materialele pe care eu le posed din altă parte pentru cariera acelui Stoica. E o problemă de amănunt pe care aş dori s-o lămuresc într-un scurt articol. În acest scop tot aşteptam să apară volumul de documente al Dv., ca să mă pot referi la ceva publicat. Cum însă – spre regretul cred nu numai al meu, ci al tuturor medieviştilor – întîrzie publicarea acestui volum, mă adresez Dv., rugându-vă să-mi îngăduiți folosirea (nu reproducerea!) acestor două documente în cadrul articolului proiectat, bine înțeles cu mențiunea, pe care o voi face, că ele vor apare în publicația Dv. şi că utilizarea lor se face cu prealabila Dv. încuviințare.

În speranța acestei încuviințări, aştept răspunsul Dv., cu mulțumiri anticipate.

Primiți vă rog, Stimate Domnule Doctor, încuviințarea vechilor mele sentimente de aleasă prețuire şi sincere urări de bine

Omagii Doamnei Gündisch.

Al D-voastră

Fr. Pall

P.S. Firește face parte din aceste urări şi aceea de a vedea volumul Dv. cât mai curând apărut.

Ați putea să-mi comunicați în ce stadiu se găseşte această chestiune ?

(SJSAN, *Fond G.Gündisch,* dosar 11, neinventariat)

XVII.

Cluj, 3 noiembrie 1959

Mult Stimate Domnule Doctor,

Vă mulțumesc din suflet pentru amabilitatea deosebită cu care ați răspuns la rugămintea mea.

Am discutat, confidențial, cu prof. Jakó chestiunea titlului publicației. Amîndoi am fi de părere că prima formă, comunicată de Dv.: *Sächsisches Urkundenbuch zur Geschichte Siebenbürgens,* ar fi mai potrivită. S-ar împăca cu acest titlu şi documentele privitoare la romîni şi secui, căci, de obicei, e vorba în aceste materiale despre legăturile lor cu saşii.

Am vorbit cu B. Surdu secretarul de redacție al *„Anuarului Institutului de istorie din Cluj,* din partea căruia pot să vă comunic că articolul Dv. despre

expediția turcească din 1493 să putea să intre în numărul pe 1960 al acestei publicații. El vă roagă însă ca, potrivit directivelor recente, să folosiți insistent – firește în măsura posibilităților - eventuala bibliografie românească a problemei. Vă roagă, de asemenea, ca revizia stilistică să se facă acolo, la Sibiu, Anuarul nedispunând de alocații pentru plata unor astfel de operații.

Alăturat vă trimit, cu titlu informativ, contribuția mea la Tratat în care am încadrat – după cererea comitetului de redacție – şi unul din materialele elaborate de Dv. Manuscrisul anexat e o formă prescurtată a textului meu inițial, care a fost găsit prea întins pentru Tratat (a trebuit să amputez masiv şi notele).

Cu cele mai bune salutări,

Fr. Pall

(SJSAN, Fond G.Gündisch, Dosar 11, neinventariat)

Pascu Ştefan

XVIII.

timate tov. Gündisch,

Am primit scrisoarea Dvs. din 5 sept. a.c. Vă mulțumesc pentru colaborarea Dvs. la Tratatul de Istorie a Romîniei. Redacția Tratatului îşi mai exprimă o dorință : să ne dați şi contribuția saşilor din Transilvania la cultura veacului al XVIII-lea şi începutul sec. XIX (1847) Acest capitol ne lipseşte şi nu e just ca să lipsească şi în redacția definitivă. Cred că Dvs. puteți face o sinteză de vreo 10 pagini cu această problemă pînă la sfîrşitul acestei luni. În orice caz vă rog să-mi răspundeți ce ați hotărât pentru a şti ce urmează să facem. Dacă sînteți de acord să ne dați şi acest material, formele de plată le vom face după aceea, însumând şi paginile respective la totalul contribuțiilor.

Cu bune urări,

ss. Ştefan Pascu

(SJSAN, *Fond G. Gündisch,* dosar 15, neinventariat)

XIX.

Stimate tov. profesor,

Am primit ieri materialul cu privire la cultura saşilor din Transilvania în perioada feudalismului dezvoltat, pentru care vă mulțumesc. Materialul Dvs, va fi încadrat în capitolul general despre cultura veacului al XIV- lea – XV-lea şi al XVI –lea pînă la 1541. În numele colectivului de redacție vă fac o propunere: să redactați Dvs. şi capitolele de cultură (partea săsească) şi pentru a doua jumătate a sec. al XVI-lea, pentru veacul al XVII-lea şi pentru veacul al XVIII-lea, mai ales că tov. Capesius nu are timpul necesar pentru redactarea capitolului privitor la veacul al XVIII-lea; la fel şi subcapitolul : ocuparea Transilvaniei de habsburgi la sfârşitul sec. XVII-lea.

Firește munca Dvs. va fi recunoscută după o apreciere justă a cantității şi calității lucrărilor pe care ni le veți prezenta şi pe care ni le-ați înaintat şi pînă acum. În mod concret acest lucru, potrivit înțelegerii avute cu Comitetul de redacție din Bucureşti, se va face odată, după ce ne veți prezenta întregul material, când acesta va fi apreciat la norma stabilită şi pentru ceilalți colaboratori: 20 pag. ½ normă a 700 lei; deci de atîtea ori 700 lei de cîte ori fi 20 pagini. Plata se va face de îndată ce ne veți prezenta întreg materialul. De aceea vă rugăm să ne prezentați şi restul cît mai curînd posibil pentru a putea începe faza a doua a muncii : redactarea propriu-zisă care trebuie să fie gata pînă la sfârşitul acestui an.

Cu cele mai bune urări,

ss. Şt. Pascu

(SJSAN, *Fond G. Gündisch,* dosar 15, neinventariat)

Prodan David

XX.

Profesorul Constantin Daicoviciu, rector al Universității şi director al Institutului de istorie din Cluj, împlineşte în acest an 60 de ani.

Colegii, colaboratorii şi foştii săi elevi au hotărât să-i ofere cu acest prilej un volum omagial.

Comitetul de inițiativă Vă invită să colaborați la acest volum.

Dorind ca volumul să poată fi publicat în acest an Vă rugăm să trimiteți studiul Dvs. pînă la data de 1 iunie a.c. Ar fi de dorit ca studiile să nu depăşească 10-15 pagini de tipar, inclusiv materialul documentar şi ilustrativ.

Studiile colaboratorilor din țară pot fi scrise în limba română, maghiară sau germană, iar ale colaboratorilor din străinătate într-una din limbile universale.

Vă rugăm să primiți asigurarea deosebitei noastre considerațiuni.

În numele comitetelui de inițiativă

ss.D. Prodan

P.S. Studiile sau orice corespondență se va trimite pe adresa: Institutul de istorie, Cluj, str.Emil Isac, nr.2Romînia.

(SJSAN, Fond G. Gündisch, dosar 15 neinventariat)